

תרומות חברות ציבוריות בישראל

1 הקדמה ורקע

1

2 מסצאים עיקריים

2

3 השוואת דפוסית התרומה בין ענפי הכלכלה השונים

3

4 פירוט התורמות המובילות לפי ענף כלכלי

4

הקדמה ורקע

המכון למשפט ופילנתרופיה

המכון למשפט ופילנתרופיה פועל בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב לפיתוח מחקר, הוראה והכשרה לקידום פילנתרופיה בישראל, ולשילוב מיטבי של פילנתרופיה במדיניות החברתית והכלכלית בישראל. שאלת המפתח שלנו היא "מה תפקידו של מימון פרטי (תרומות) בקידום החברה בישראל?" בהקשר זה אנו חוקרים למשל כיצד מאפיינים של ישראליות באים לידי ביטוי בעשייה פילנתרופית, מהם החסמים המשפטיים שיש להסיר על מנת לעודד תרומות פילנתרופיות בישראל, באילו תנאים מצויה הפילנתרופיה בהלימה עם עקרונות של צדק, מה הקשר בין פילנתרופיה והשקעות אימפקט ועוד.

מעלה

מעלה הוא ארגון גג של כ-110 חברות מהמובילות במשק הישראלי, הפועל לקידום נושאים של אחריות תאגידית ולפיתוח הסטנדרטים של ניהול אחראי בישראל.

מאז נוסד ב-1998, מעלה (ע.ר) פיתח סט ייחודי של כלים וידע בתחום הסטנדרטים הוולונטאריים של האחריות התאגידית בישראל במטרה להגביר את ההשפעה החיובית של עסקים על החברה והסביבה. תהליכי עבודה אלו זוכים לרמה גבוהה של לגיטימציה ואמון מצד המגזרים העסקי, החברתי והממשלתי. הפלטפורמות הייחודיות של מעלה כוללות בין היתר רשת עמיתים לומדת, אשר לאורך השנים הוכיחה עצמה ככלי אפקטיבי לפיתוח והטמעה של נושאים חברתיים בעסקים כגון רתימת מעסיקים להגברת גיוון בתעסוקה. זאת לצד דירוג מעלה המהווה את הדירוג היחידי לאחריות תאגידית של חברות בישראל וזוכה לרמה גבוהה של אמון ולגיטימציה כמסגרת להגדרת סטנדרטים וולונטריים בתחום האחריות התאגידית.

ממצאים עיקריים

א. מה השתנה בשנת הקורונה? תרומת חברות ציבוריות, 2020

2019	2020	
425	463	מספר חברות שנסקרו
216	215	מספר חברות תורמות
369,554,672	345,257,843	סה"כ התרומה ב-ש
92%	83%	שיעור תרומות כספיות
112	140	מספר חברות שסיימו בהפסד
38	46	מספר חברות בהפסד אשר תרמו
305	234	רווח ממוצע לחברה תורמת שסיימה ברווח, במיליוני ש
82	57	מספר החברות שהרווח שלהן גדל בשנה האחרונה

• בשנת 2020, שנת משבר הקורונה, 215 חברות ציבוריות תרמו סך של 345 מיליון ש. זוהי ירידה מתונה של 7% בלבד משנת 2019. זאת למרות שבהשוואה לשנת 2019, היו ב-2020 יותר חברות בהפסד (25% יותר) ופחות חברות הגדילו רווח (30%). יתר על כן, הרווח הממוצע של כלל החברות התורמות בשנת 2020 ירד ב-27%.

*טבע ופריגו אינן נכללות בחישוב של הסך הכולל של התרומות של החברות היות ומרבית התרומות שלהן מופנות ליעדים מחוץ לישראל. *שנת 2019 הסתיימה בהפסד.

ב. חציון אחוז התרומה מהרווח לפני מס, 2020

חציון אחוז תרומה	מספר חברות רווחיות ותורמות	
0.32%	169	חברות מדווחות
0.63%	23	מדד ת"א
0.67%	25	מדד מעלה
1.29%	230	חברות בינלאומיות ממדד CECP

- מקובל בעולם להשוות את גובה התרומות של החברות לפי אחוז התרומה מהרווח. אמת המידה המקובלת בעולם היא תרומה של 1% מן הרווח.
- מנתונים בינלאומיים שפורסמו על ידי ארגון CECP, עולה שחציון אחוז כלל התרומה מהרווח (על הערוצים השונים של השקעה בקהילה) של 230 חברות ענק (רווח מעל \$2B, כולל מוסדות רפואיים), הוא 1.29% מהרווח (וחציון התרומות הכספיות מהרווח 0.90%).
- בקרב חברות ציבוריות בישראל הנכללות במדד מעלה, חציון אחוז התרומה מהרווח הוא 0.67%, מעט גבוה מהנתון בקרב חברות מדד ת"א (0.63%) וכפול מהנתון בקרב כלל החברות הציבוריות התורמות העומד על 0.32%.

ג. החברות המובילות בתרומה, 2020 (בכסף ושווה כסף)

הנתונים הם במיליוני ₪, תנאי: תרומה מעל 6 מיליון ₪

החברות המובילות בתרומה	סה"כ תרומה	תרומה מהרווח באחוזים
פועלים	50.5	1.4
לאומי	37.0	1.1
ICL*	32.3	-
שטראוס	25.3	3.3
דיסקונט	11.9	0.8
מזרחי טפחות	16.4	0.6
הראל השקעות	10.0	1.0
מגדל ביטוח	9.0	1.7
יוחננוף	8.4	5.1
עזריאלי קבוצה	6.4	2.7
אלוני חץ	6.2	0.9
אלרוב נדל"ן	7.0	1.4
טבע**	1,964.2	-

* הרווח של ICL אינו מייצג את המגמה של הרווח משנים קודמות ולכן
אחוז התרומה מהרווח הוחרג מטבלה זו
** שנת 2020 הסתיימה בהפסד

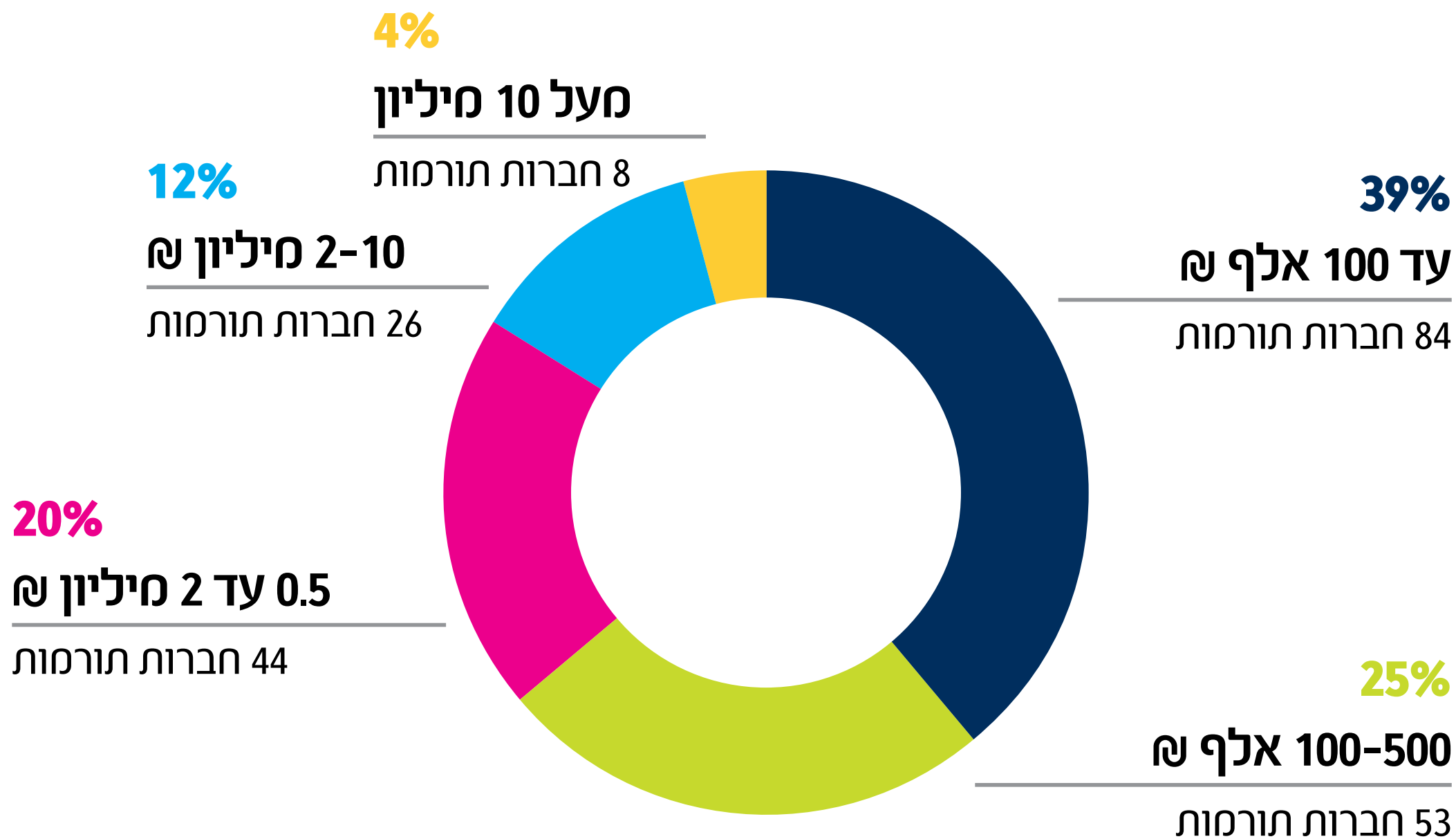
ד. חברות שהגדילו את היקף התרומה ב-25% ומעלה

הנתונים הם במיליוני ₪, תנאים: תרומה גדלה ב-25% ו/או בחצי מיליון ₪ ויותר

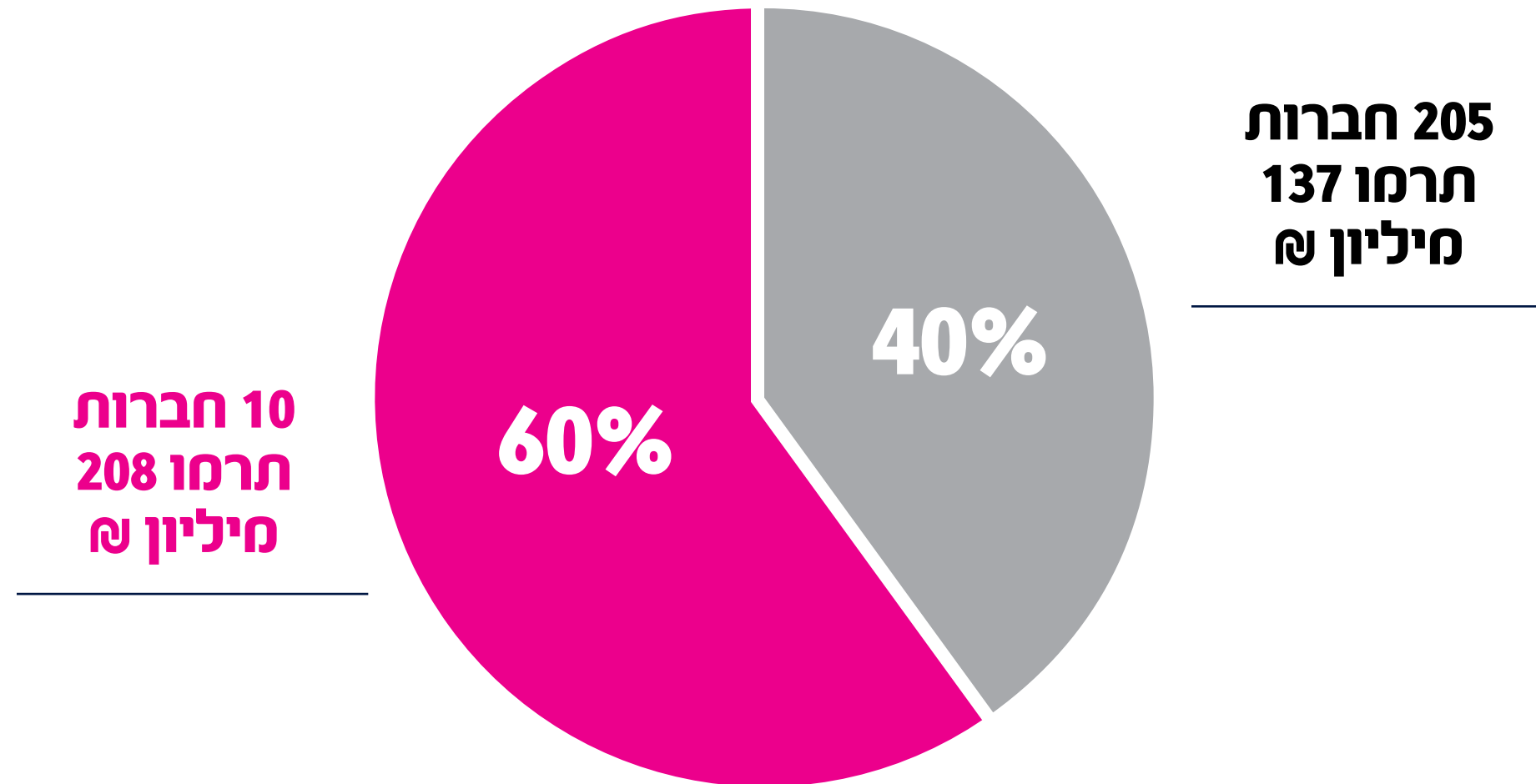
שניו במיליוני ₪	שניו באחוזים	תרומה 2019	תרומה 2020	החברות המובילות בתרומה
6.6	15%	43.9	50.5	פועלים
1.9	6%	30.5	32.3	ICL
12.8	102%	12.5	25.3	שטראוס
6.4	323%	2.0	8.4	יוחננוף
1.8	48%	3.7	5.4	רמי לוי
1.7	56%	3.1	4.8	סנו
3.1	1,276%	0.2	3.3	וילי פוד
1.0	56%	1.8	2.8	חברה לישראל
0.7	39%	1.8	2.5	נכסים ובנין
0.4	30%	1.5	1.9	א.ו.פי.סי
1.6	0%	-	1.6	סגה אור
0.5	54%	0.9	1.4	דמרי
0.5	62%	0.8	1.3	אשטרום נכסים
0.4	50%	0.7	1.1	אלקטרה
0.4	85%	0.5	0.9	פז נפט
1,090.5	125%	873.8	1,964.2	טבע

ה. מספר החברות התורמות בטווחי תרומה שונים ושיעורן מכלל החברות התורמות, 2020

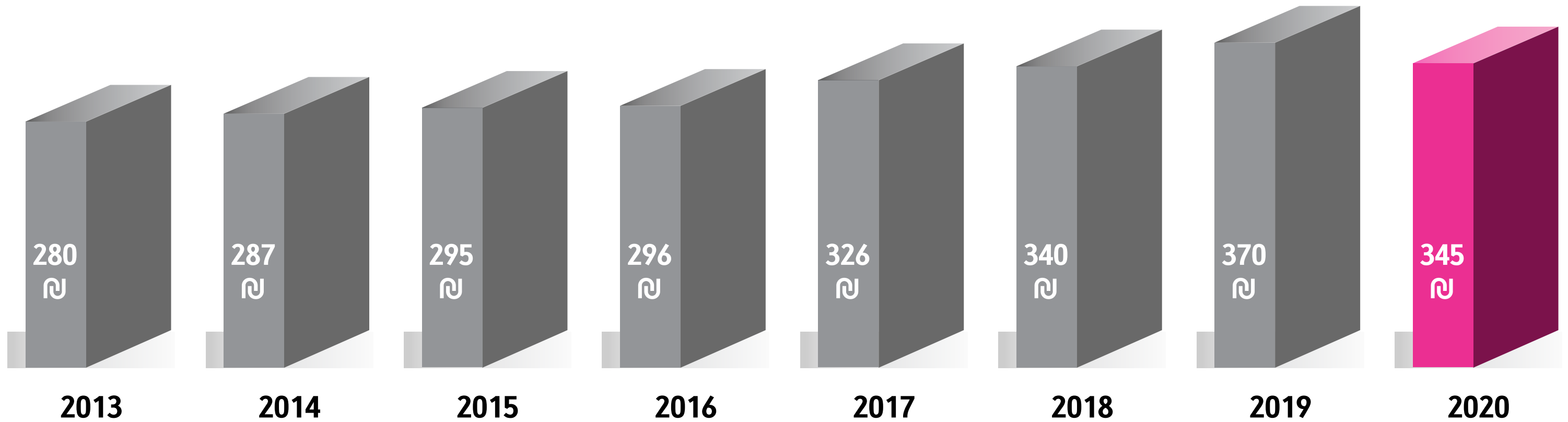
ו. משקל תרומותיהן של 10 החברות התורמות הגדולות מסך התרומות, 2020

• הריכוזיות של התרומות נותרה בעינה, כך ש-10 החברות התורמות הגדולות תורמות 60% מסך התרומות של כלל החברות הציבוריות בישראל.

ה. סה"כ תרומות החברות ציבוריות לפי שנים במיליוני ₪

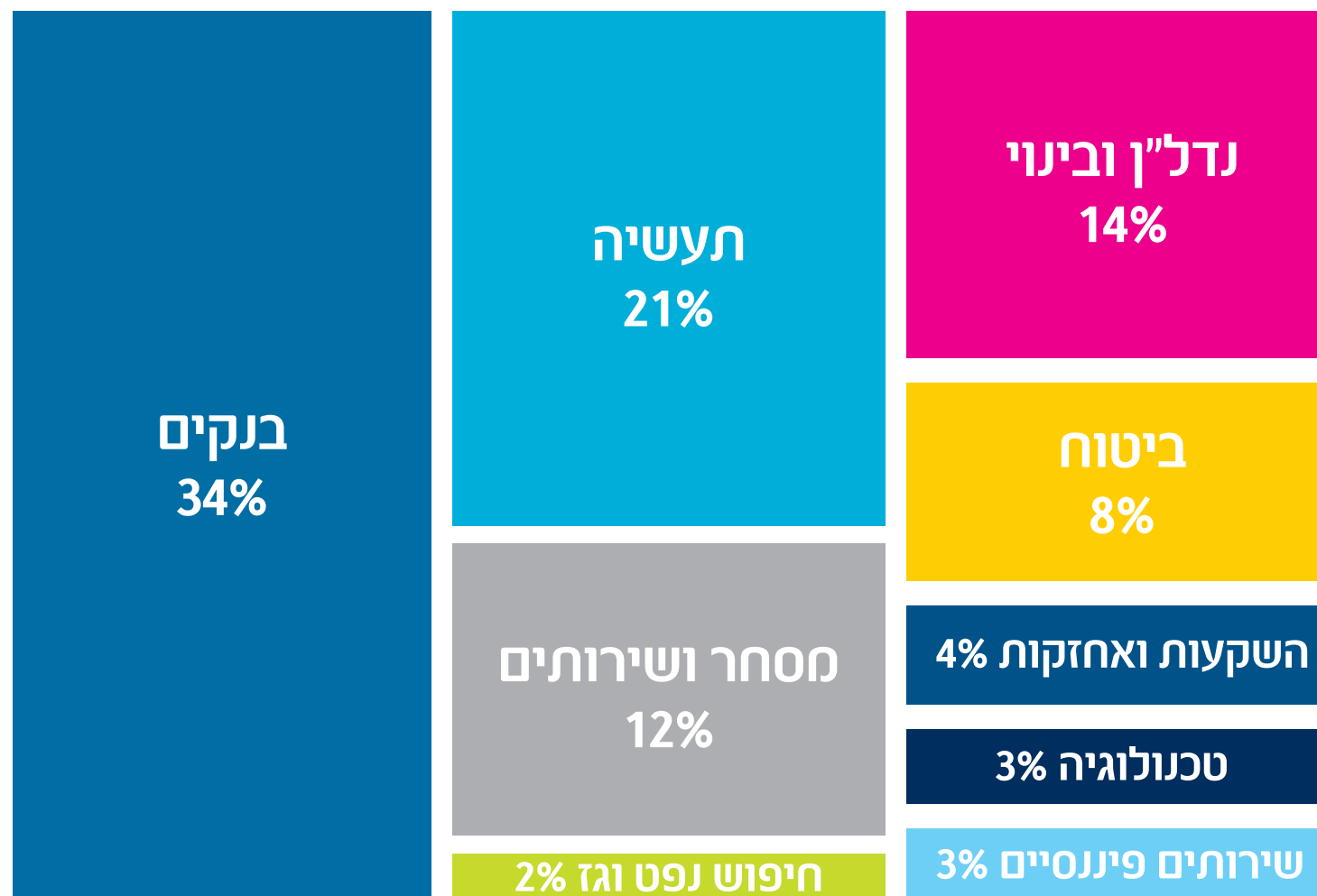

השוואת דפוסים התרומה בין ענפי הכלכלה השונים

התפלגות תרומות חברות ציבוריות לפי ענף, 2020

• כמו בשנים קודמות, גם בשנת 2020 למעלה משליש מהתרומות נתרמו על ידי בנקים. בהשוואה לשנים קודמות חלקן של תרומות מענף התעשייה גדלו, לעומת קיטון בחלקן של תרומות מחברות בענף נדל"ן ובינוי.

א. התפלגות תרומות חברות ציבוריות לפי ענף

ענף	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ביטוח	5%	7%	6%	7%	7%	8%	8%
בנקים	34%	33%	36%	34%	32%	35%	34%
השקעות ואחזקות	6%	6%	5%	7%	7%	6%	4%
חיפוש נפט וגז	-	-	-	-	1%	1%	2%
טכנולוגיה	4%	1%	4%	2%	4%	3%	3%
מסחר ושירותים	14%	16%	11%	14%	13%	11%	12%
נדל"ן ובינוי	20%	18%	22%	20%	18%	18%	14%
שירותים פיננסיים	1%	1%	1%	1%	1%	3%	3%
תעשייה (ללא טבע ופריגו)	16%	18%	15%	14%	17%	17%	21%

ב. אחוז התרומה מהרווח לפי ענף - חציון החברות התורמות

ענף	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ביטוח	0.7%	1.0%	1.1%	0.6%	0.8%	0.7%	0.6%
בנקים	0.7%	0.6%	0.7%	0.5%	0.5%	0.5%	0.7%
השקעות ואחזקות	0.4%	0.6%	0.2%	0.2%	0.3%	0.3%	0.2%
חיפוש נפט וגז	-	-	0.2%	-	0.2%	0.2%	0.2%
טכנולוגיה	0.6%	0.3%	0.3%	0.5%	0.4%	0.3%	0.2%
מסחר ושירותים	0.9%	0.7%	0.4%	0.3%	0.5%	0.6%	0.5%
נדל"ן ובינוי	0.2%	0.1%	0.4%	0.3%	0.3%	0.2%	0.4%
שירותים פיננסיים	0.5%	0.5%	0.9%	0.4%	0.5%	0.3%	0.5%
תעשייה	0.4%	0.4%	0.4%	0.4%	0.5%	0.5%	0.2%

פירוט התרומות הטובות ביותר לפי ענף כלכלי

א. ביטוח

עשר החברות הגדולות	סכום תרומה באלפי ₪	אחוז תרומה מהרווח
הראל השקעות	₪ 10,030	1.0%
מגדל ביטוח	₪ 9,000	1.7%
כלל עסקי ביטוח	₪ 3,000	0.5%
אידיאיי ביטוח	₪ 2,100	0.7%
הפניקס	₪ 1,189	0.1%
איילון-ס*	₪ 361	-
סנורה סב החז	₪ 348	0.04%

* שנת 2020 הסתיימה בהפסד

ב. בנקים

אחוז תרומה מהרווח	סכום תרומה באלפי ₪	עשר החברות הגדולות
1.4%	₪ 50,500	פועלים
1.1%	₪ 37,000	לאומי
0.8%	₪ 11,900	דיסקונט
0.6%	₪ 16,400	מזרחי טפחות
0.3%	₪ 3,000	בינלאומי

ג. השקעה ואחזקות

עשר החברות הגדולות	סכום תרומה באלפי ₪	אחוז תרומה מהרווח
צור	₪ 3,100	1.0%
חברה לישראל*	₪ 2,800	-
ערד	₪ 1,960	0.4%
מבטח שמיר	₪ 1,625	15.5%
אלקטרה	₪ 1,077	0.4%
דיסקונט השקעות*	₪ 794	-
אלקו	₪ 773	0.2%
לפידות	₪ 565	0.2%
חברת הכשרת הישוב בישראל בע"מ	₪ 200	0.4%
חירון	₪ 155	0.2%
פרוטאולוגיקס-ש*	₪ 150	-

ד. חיפוש נפט וגז

עשר החברות הגדולות	סכום תרומה באלפי ₪	אחוז תרומה מהרווח
א.ו.פי.סי*	1,908 ₪	-
דלק קבוצה*	1,700 ₪	-
פז נפט*	850 ₪	-
סופרגז אנרגיה	176 ₪	0.2%
דור אלון	168 ₪	0.2%
תמר פטרוליום	100 ₪	0.03%
לפידות חלץ יהש*	84 ₪	-
נאוויטס פטרוליום יהש*	80 ₪	-
רציו יהש	58 ₪	0.2%
כהן פיתוח	50 ₪	0.2%

ה. טכנולוגיה

אחוז תרומה מהרווח	סכום תרומה באלפי ₪	עשר החברות הגדולות
0.5%	₪ 4,240	אלביט מערכות
0.3%	₪ 708	מטריקס
0.8%	₪ 700	אנרג'יקס
0.5%	₪ 530	מלם תים
0.4%	₪ 487	מיחשוב ישר קב
0.1%	₪ 241	מיטרוניקס
3.8%	₪ 193	רובוגרופ
0.2%	₪ 130	ארד
0.3%	₪ 124	סינאל
0.2%	₪ 88	אמת

1. מסחר ושירותים

אחוז תרומה מהרווח	סכום תרומה באלפי ₪	עשר החברות הגדולות
5.1%	₪ 8,436	יוחננוף
0.5%	₪ 5,700	בזק
2.4%	₪ 5,416	רמי לוי
1.0%	₪ 5,000	שופרסל
5.0%	₪ 3,315	וילי פוד
1.4%	₪ 2,300	קרסו
0.8%	₪ 2,007	פוקס
1.8%	₪ 886	בריטאג
0.2%	₪ 820	דלק רכב
0.6%	₪ 773	אלקטרה צריכה

ז. נדל"ן ובינוי

עשר החברות הגדולות	סכום תרומה באלפי ₪	אחוז תרומה מהרווח
אלרוב נדלן*	₪ 7,043	-
עזריאלי קבוצה	₪ 6,400	2.7%
אלוני חץ	₪ 6,200	0.9%
וילאר	₪ 5,800	2.3%
גזית גלוב*	₪ 4,000	-
נכסים ובנין*	₪ 2,500	-
אמות	₪ 2,000	0.5%
סגה אור	₪ 1,561	0.4%
ישרס	₪ 1,427	0.4%
דמרי	₪ 1,373	0.7%

ה. שירותים פיננסיים

עשר החברות הגדולות	סכום תרומה באלפי ₪	אחוז תרומה מהרווח
אלטשולר שחם גמל	₪ 5,400	2.5%
מיטב דש	₪ 2,000	0.7%
ישראכרט	₪ 781	0.6%
איביאי בית השק	₪ 748	0.6%
פועלים איביאי	₪ 137	0.3%
מור השקעות	₪ 125	0.5%
מניף	₪ 86	0.5%
אופל בלאנס	₪ 74	0.3%
אסאר אקורד*	₪ 11	-

ט. תעשייה

אחוז תרומה מהרווח	סכום תרומה באלפי ₪	עשר החברות הגדולות
19.2%	₪ 32,336	כיל
3.3%	₪ 25,300	שטראוס
1.7%	₪ 4,793	סנו
-	₪ 2,126	דלתא*
22.1%	₪ 760	מהדרין-ס
0.1%	₪ 631	שפיר הנדסה
1.2%	₪ 621	שניב
0.2%	₪ 619	נטו אחזקות
0.4%	₪ 531	קרור
-	₪ 517	אנגל שלמה*